

egne mænd og ikke får lov til at gå til sprogundervisning, og mange ordførere mener, det ville være godt, at de lærte dansk. Det er jeg enig i, men de får ikke lov at komme der, og den undertrykkelse synes jeg overhovedet ikke har være nævnt i denne debat. Det synes jeg faktisk man også burde have været inde på i en debat om de multietniske samfund.

I øvrigt er man også nu begyndt at foreslå specialplejehjem for ældre etniske grupper, ghettoplejehjem kunne man næsten fristes til at kalde dem. Det dér lykkeland med, at muslimer tager hånd om deres egne, er jo begyndt at blive udvandet. Man er begyndt at snakke om, at der nu skal opføres særplejehjem, ghettoplejehjem, for at man kan tilgode de etniske minoriteter.

Jeg tror bestemt ikke, det er danskerne, der er noget galt med. Jeg tror virkelig, at debatten er meget intens, og jeg tror ikke, det kun er mig, der oplever det, når jeg er ude til politiske møder. Jeg kunne forestille mig, at rigtig mange politikere oplever det. Man kan vel næppe undgå at se, hvilken mediedebat der er, hvor mange der forsøger at få et indlæg eller et læserbrev optaget om det her problem, som Danmark har pådraget sig, og rigtig mange bliver afvist, fordi der ikke er plads og af andre årsager, og endnu flere tør faktisk ikke, fordi de er bange for at gøre rede for deres synspunkter, hvad jeg synes er utrolig ulykkeligt i et gammelt demokratisk samfund.

Det, der kunne være noget galt med, kunne jo være magthaverne, det kunne være medierne, det kunne være den politiske korrekthed, der hænger folk langt ud af halsen og får folk til at trække sig ind i sig selv. Det kan det her også ende med, og det ville være det allermest ulykkelige. Og man kan stille spørgsmålet, om det, politikerne egentlig vil, bare er at ignorere det i så lang tid, at danskerne bliver pragmatiske og ligeglade. Jeg håber ikke, det sker, og jeg tror det faktisk heller ikke.

Det, jeg har kunnet konstatere efter dagens debat, er, at danskerne i endnu et stykke tid skal knytte næverne i bukselommerne og finde sig i tingenes tilstand. Det synes jeg er sørgeligt, og jeg kan garantere, at ved det folketingsvalg, som kommer inden for en overskuelig periode, vil der blive sat fokus på det her. Jeg håber, at folk vil forstå, at det bliver et emne i den valgkamp, vi skal ud i før eller senere, og jeg kan garantere, at Dansk Folkeparti vil betragte det som en fornem opgave.

Også efter valget er vi i stand til at levere den vare, som den danske befolkning forventer af os, nemlig en stramning af denne lovgivning på mange konkrete punkter, sådan at vi ikke udvikler os hen mod et multietnisk samfund.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 86 af Pia Kjærsgaard (FP) (se foran) forkastedes, idet 6 (FP og DF) stemte for, 99 (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) imod.

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 87 af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) (se foran) forkastedes, idet 46 (V, KF, FP og DF) stemte for, 60 (S, SF, RV, EL og CD) imod.

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 88 af Tom Behnke (se ovenfor) forkastedes, idet 6 (FP og DF) stemte for, 99 (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:
10) Første behandling af lovforslag nr. L 234: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
 Af justitsministeren (Frank Jensen).
 (Fremsat 16/4 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Niels Højland (FP):

Der har været en lang debat i dag om flygtninge- og indvandrerpolitikken, som selvfølgelig i forskellig grad berører en stor del af den danske befolkning. Og nu er der igen en lang række mennesker, der skal være nye danskere og tildeles dansk statsborgerskab. Det er klart, at Fremskridtspartiet her ligesom tidligere vil se dem efter én for én for at se, om der er nogen, der har begået en kriminel handling; i så fald

mener vi ikke, at de bør tildeles dansk statsborgerskab.

Vi er stadig væk af den opfattelse, at det at få dansk statsborgerskab er en så god og stor ting, at man må kræve, at ansøgeren i det mindste har en ren straffeattest og ikke har begået nogen handling, som vi mener er så grov, at vedkommende ikke skal tildeles dansk statsborgerskab.

Under udvalgsbehandlingen vil vi ligesom tidligere nøje overveje, om der er nogle sådanne.

Gitte Seeberg (KF):

Jeg vil kort præcisere Det Konservative Folkepartis holdning på det her område, eftersom den aftale, der hidtil har foreligget mellem regeringen på den ene side og Venstre og De Konservative på den anden side, nu er ophørt.

Det Konservative Folkeparti ønsker for det første en opstramning for ansøgere, der har begået kriminalitet. En straf på 4 års fængsel bør efter vores opfattelse udelukke dansk indfødsret.

For det andet ønsker vi en skærpelse, når en ansøger har gæld til det offentlige. Det er vores opfattelse, at de 12 måneder, som i dag gælder, skal forlænges til 24, i hvilken periode ansøgeren skal have afdraget på gælden.

For det tredje mener vi, at der skal gøres noget ved sprogkravet. Det skal ensrettes, og det er derfor vores forslag, at sprogpøven samles på færre enheder, end det er tilfældet i dag. Det vil medføre en større ensretning af sprogkravet.

Det Konservative Folkeparti vil nu afvente den drøftelse, vi har med regeringen og Venstre om en aftale, før vi meddeler vores endelige stillingtagen til justitsministerens forslag.

Poul Nødgaard (DF):

Det er da rosværdigt, at Det Konservative Folkeparti siger noget til det her lovforslag, hvorimod jeg kan se, at partiet Venstre i hvert fald indtil nu forholder sig tavs.

Med det lovforslag, vi ser her, og som jeg holder i denne hånd, skal der gives statsborgerskab til 934 personer og 641 børn, der følger med de 934 voksne. Og med de tidligere lovforslag, som vi har behandlet i Folketinget i indeværende folketingsssamling, kommer vi op på ca. 6.000 personer, som har fået dansk statsborgerskab.

Det synes vi i Dansk Folkeparti er et ganske tankevækkende tal. Under det udvalgsarbejde, der nu følger, vil Dansk Folkeparti have afklaret, hvad hver enkelt af de 934 ansøgere belaster

de offentlige kasser med, og det vil altså sige, at vi vil have hver enkelt af de 934 gennemgået med henblik på at få afklaret, hvad de danske skatteydere p.t. egentlig har af udgifter til de pågældende personer.

Jeg synes jo ikke, det er noget usædvanligt krav at stille, for de fleste lovforslag, der behandles her i Folketinget, slutter med, om der er EU-retlige perspektiver, og om det får økonomiske konsekvenser. Det plejer man at lave nogle beregninger over, men ved dette her lovforslag springer man altså tilsyneladende let og elegant hen over dette.

Vi synes, det er rimeligt, at befolkningen også gives mulighed for at få en indsigt i de 934 sager, for det må jo være rimeligt, at man også får at vide, hvad der ligger til grund for at give så mange mennesker et dansk statsborgerskab.

Nu skal kritikerne her i Folketingssalen jo nok vende sig imod det, fordi de er utrolig bange for, at deres bagland – bl.a. Socialdemokratiets bagland – bliver opmærksom på, hvilke personer det er, man giver et dansk statsborgerskab. Men vi synes, at som et led i hele den åbenhed, man taler så meget om i de forskellige politiske partier, må det også være rimeligt, at man får en tilsvarende åbenhed, som man har med hensyn til alle de mange personer, der er ansat i den offentlige sektor, hvor man i meget vid udstrækning har aktindsigt i deres personmapper.

I Dansk Folkeparti ønsker vi ganske enkelt lighed for loven, og derfor skal befolkningen kende grundlaget for at tildele udlændinge dansk statsborgerskab. Hvis vi ikke kan få det gennemført ad frivillighedens vej, er Dansk Folkeparti parat til at fremsætte et beslutningsforslag her i Folketinget om, at der bliver den åbenhed, og et flertal vil forhåbentlig stemme det igennem.

Når vi nu debatterer dansk statsborgerskab, er det jo utallige goder, der følger med det at få et dansk statsborgerskab. Man kan faktisk sige, at de goder er en gave med uanet økonomisk rækkevidde.

I Dansk Folkeparti har vi intet imod, at ansøgere, der i alle henseender klarer sig selv økonomisk osv., får dansk statsborgerskab. Men hvad gør man elegant med lovforslaget her? Man opfører alle i samme lovforslag. Dansk Folkeparti har tidligere spurgt, om der var mulighed for at få det delt op, og det er der, men der er bare ikke politisk vilje her i Folketinget til det. Der er en hel del af de opførte, vi gerne vil stem-

me for, men man tvinger os ud i ved tredje behandling at stemme imod lovforslaget.

Hvorfor gør vi så det? Vi har sagt ved flere andre lejligheder, at det gør vi, fordi – ligesom tilfældet var med lovforslag nr. L 150 – to tredjedele eller noget i den retning har begået det, jeg kalder grove lovovertrædelser med hvad deraf følger, hvortil også kommer, at mange på ingen måde er i stand til at klare sig selv økonomisk.

Jeg kommer så over til, hvordan befolkningen ser på det. Nu bor jeg ude i et landsbysamfund, og der bor også – endnu da – nogle socialdemokrater, som jeg holder utrolig meget af som mennesker. De spørger mig gang på gang, hvor længe den her fest kan fortsætte ikke alene med de danske statsborgerskaber, men også det, der fremgår af den debat, vi netop lige har ført herinde.

Vi håber så på, at ved at få afsløret, hvilke personer det er, man giver dansk statsborgerskab, får vi åbnet folks øjne, så man virkelig tager en alvorlig samtale med – rent ud sagt – de socialdemokratiske folketingskandidater i de områder, hvor de nu er valgt.

Vi vil følge udvalgsarbejdet, og vi vil forhåbentlig også kunne finde frem til at stille alle de ændringsforslag, vi er vant til. Socialdemokratiet og de øvrige partier, som helhjertet støtter stort set hele dette lovforslag, var sikkert parat til at køre alle tre behandlinger igennem i løbet af dagen, hvis det stod til dem. Jeg tror, at folkets dom over flertallet er meget nær på.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Med formandens tilladelse har jeg samlet to korte bemærkninger, nemlig til fru Gitte Seeberg og til hr. Poul Nødgaard.

Først til fru Gitte Seeberg, som her stod og lancerede, at Venstre og De Konservative i forhandlingerne med regeringen om kontorcirkulæret virkelig havde svunget sig op til, at der skulle ske nogle opstramninger. Man vil have, at de, der har fået en dom på 4 års fængsel eller mere, på forhånd bliver udtaget af forslagene, men vi har jo samtidig hørt, at fru Tove Fergo har udtalt til Ritzaus Bureau, at det kun handler om to ud af de tusind, der søger hver gang. Den mikroskopiske stramning ved jeg godt at regeringen ikke engang kan være med til, men kunne De Konservative dog ikke gøre det bare lidt bedre?

Hr. Poul Nødgaard vil jeg godt lige spørge, om vi ikke kan få uddybet hr. Poul Nødgaards intentioner, for det, der bliver sagt, er nærmest en opfordring til befolkningen om, at den skal søge aktindsigt i disse ansøgere sager. Men sagen er jo, at i forhold til offentlighedslovens § 12, stk. 1, kan det ikke lade sig gøre, og derfor er det egentlig lidt synd at opfordre folk til at bruge en masse frimærker og tid og kuverter på at indsende begæring om aktindsigt, når det ikke kan lade sig gøre.

Så spørgsmålet er, om hr. Poul Nødgaard har tænkt sig at stille ændringsforslag til offentlighedsloven, for ellers er der ikke megen mening i at stille forslag.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu kan jeg godt forstå, at hr. Poul Nødgaard ligesom skubber udlændinge, der har en dom for et eller andet, foran sig, når det gælder om at gå imod muligheden for at få dansk statsborgerskab; men jeg synes, at man skal lægge mærke til, at der er en anden sætning, som vil ramme langt flere, for der er jo kun ganske få kriminelle udlændinge – folk, der har begået en eller anden form for kriminalitet – i det her lovforslag.

Det, der vil ramme mange flere, er nemlig den lille skjulte sætning, som hr. Poul Nødgaard kommer med, som går ud på, at man skal forsøge sig selv. Og dér vil jeg godt bede hr. Poul Nødgaard bekræfte, at det er sådan, at hvis man tager Dansk Folkepartis forslag, så handler det om, at en bygningshåndværker, som i 7 år har haft arbejde, som har forsøret sig selv og betalt sin skat, men som inden for den 7-års-periode har haft et halvt års arbejdsløshed, hvilket jo ikke er meget for en bygningshåndværker med de vintre, vi har i Danmark, med Dansk Folkepartis forslag bliver betragtet som en »kan ikke forsøge sig selv« og vil blive afvist med hensyn til at få dansk statsborgerskab.

Vil hr. Poul Nødgaard bekræfte, at det er sådan, man opfatter tingene, hvor folk, som altså i 7 år har haft arbejde, har betalt deres skat og har passet enhver sit, men har haft et halvt års arbejdsløshed, ikke kan få dansk statsborgerskab?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det spørgsmål, må jeg sige til hr. Søndergaard, har vi jo før diskuteret herinde, og jeg ved godt, at når hr. Søndergaard bringer sådan et yderlig-

gående eksempel frem, er det jo simpelt hen, fordi hr. Søndergaard har den opfattelse, at jo før de 934 får dansk statsborgerskab, jo bedre, for som hr. Søndergaard har sagt ved et utal af lejligheder og også her i Folketinget, er det 934 personer, der forhåbentlig alle sammen stemmer på Enhedslisten. Det er for at bruge hr. Søndergaards egne ord. Derfor forstår jeg godt, at hr. Søndergaard er meget optaget af, at der endelig ikke må røres ved nogle af dem.

Med hensyn til det aktuelle spørgsmål er det et lidt yderliggående eksempel at sige, at hvis man i 7 år har arbejdet, og så fordi man er arbejdsløs i 2 måneder på grund af vind og vejr, kan man ikke få dansk statsborgerskab. Lad være at bruge sådan nogle eksempler. Det er jo klart, at i sådan nogle sager er vi også fleksible. Hr. Søndergaard ved altså udmærket fra de mange ændringsforslag, vi har stillet igennem tiderne, præcis hvilke kategorier af mennesker vi mener skal udtages af forslaget.

Så vil jeg lige sige til hr. Tom Behnke, at vi og en del andre gør det, at vi søger om aktindsigt og formentlig får – det ved vi ikke om vi gør – et eller andet afslag fra justitsministeren, fordi man ikke kan få det. Hvis det bliver tilfældet, at vi står med det afslag i hånden, så er det, at vi går videre og søger reglerne ændret sådan, at det bliver lovligt for danske borgere, der skal være med til at betale for de 934 danske statsborgerskaber, at de også får indsigt i sagsmapperne.

Jeg kan som medlem af Indfødsretsudvalget tage til Birkerød og bladre alle sagerne igennem, hvis jeg har lyst til det. Jeg kan ikke forstå, at når jeg må se sagerne, hvorfor de, der stemmer mig ind i Folketinget, så ikke også må få lov til at have indsigt i, hvad der står. Det forstår jeg umiddelbart ikke. Derfor vil vi, hvis der ikke allerede er lov hjemmel til det, søge om dette.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan fuldstændig bekræfte, at det er Enhedslistens målsætning, at folk, der har stemmeret til danske valg, skal stemme på Enhedslisten.

Derudover synes jeg ikke, at hr. Nødgaard svarer på spørgsmålet, for spørgsmålet er jo ikke, om man vil vise fleksibilitet. Hvordan vil man i øvrigt vise fleksibilitet, når man har en lov, man har vedtaget herinde? Vil man dispensere fra loven?

Så derfor må jeg spørge hr. Poul Nødgaard, om det ikke præcis er, som jeg sagde: at Dansk Folkeparti har den opfattelse, at hvis folk, som

har arbejdet i 7 år, har haft et job og har svaret enhver sit, inden for den 7-års-periode har haft et halvt års arbejdsløshed, så mener Dansk Folkeparti ikke, de kan forsørge sig selv, og så mener man ikke, at de skal have dansk statsborgerskab?

Det minder i utrolig betænkelig grad om den holdning, man havde i 1930'erne og før, med fattiglemmer og fattiggasser, med folk, der kom på fattiggården og som så mistede deres rettigheder. Det er det, som man vil indføre, og det kan man desværre ikke dispensere fra, når man har vedtaget det i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det spørgsmål kan vi jo sådan set afklare meget hurtigt, for det, der er sket herinde de sidste 2-3 år, er, at regeringspartierne sammen med Venstre og De Konservative har haft et såkaldt kontorcirculære, der nøjagtigt har fastsat, hvilke personer der kan få dansk statsborgerskab. Det kontorcirculære kender vi alle sammen. Det er ude af kraft lige i øjeblikket, fordi Venstre og De Konservative finder det bekvemt ikke at have en aftale i øjeblikket, hvor det måske kunne se ud til, at vi får et valg, og så er det rart at stå frit, men lige så snart valget er overstået, så udsender de sikkert et nyt kontorcirculære, hvis der sidder en regering magen til den, vi har nu.

Men hvis vi forestiller os, og det er det håb, vi har i Dansk Folkeparti, at der er en ny regering efter et valg, så er det klart – jeg tror ikke selv på, at Dansk Folkeparti kan få 90 mandater, selv om det var ønskeligt – at vi med det antal mandater, vi får, selvfølgelig vil indlede forhandlinger med de øvrige borgerlige partier om at indgå en eller anden aftale, der nøjagtigt bygger på de nøjagtige regler for, hvordan man kan få dansk statsborgerskab.

Der skal ikke herske den ringeste tvivl om, at de nuværende regler, som gælder i det kontorcirculære, som er ude af kraft i de her dage, vil blive stærkt skærpet, hvis det står til Dansk Folkeparti. Det er der overhovedet ikke nogen tvivl om, for reglerne er og bliver for lempelige. Spørg i de respektive valgkredse. Folk er dybt foruroliget.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Venstre kan tilslutte sig De Konservatives udtalelser om reglerne for at opnå dansk statsborgerskab, men der er altså et helt andet og et

endnu større problem, som Folketinget nødvendigvis må tage stilling til, nemlig de personer, og det drejer sig om over 500 i 1996, som fik statsborgerskab ved erklæring efter § 3 i indfødsretsloven. Disse personer skal overhovedet ikke kunne tale dansk eller bedømmes på nogen måde, og her tænker jeg på kriminalitet. Dette problem må og skal løses ved de forhandlinger, som foregår mellem regeringen og V og K.

Op jeg minder om, at vi har haft tilfælde, hvor en person, som havde slået et andet menneske ihjel, blev dansk statsborger, mens han sad i fængsel, og det kan vi altså ikke stå model til.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det, vi i Dansk Folkeparti kender til den sag, er det, vi har kunnet læse i pressen, men jeg synes nok, at fru Inge Dahl-Sørensen, der er så tæt på regeringen, som hun er i relation til det at give dansk statsborgerskab, burde give Folketinget en forklaring på, om det er noget, der er gået helt uden om Venstre og De Konservative. Hvordan kunne det overhovedet gå til? Det kan være, at justitsministeren, hvis han ellers har tid, kan svare på det spørgsmål, for jeg synes, at det indlæg, som fru Inge Dahl-Sørensen holdt, virker utrolig mystisk.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg må da indrømme, at jeg indtil for få minutter siden havde den formentlig for optimistiske opfattelse, at også dette, som er et af de tre lovforslag, som vi traditionelt har om året, ville blive behandlet under hensyntagen til den forståelse, der har været. Denne går jo ud på, at der er et særligt grundlovssikret udvalgsarbejde, der skal tage stilling til disse sager. Derfor har det været en helt normal procedure, at vi uanset kontorcirculærer, og uanset om man har en opfattelse af, at det gælder eller ej, havde respekt for den særlige funktion, man har som medlem af Indfødsretsudvalget, og derfor også havde besluttet sig for at efterleve normen om ikke at tage ordet her ved førstebehandlingen.

Men den er jo så desværre blevet brudt. Det beklager jeg. Jeg forstår ikke, hvorfor det skulle være sådan, og specielt forstår jeg ikke, at fru Inge Dahl-Sørensen skal blande en helt konkret sag, som intet har med Indfødsretsudvalgets arbejde at gøre, ind i det. Det er komplet uforståeligt, og det er usagligt i en grad, som er direkte ubehagelig, og det er et mildt udtryk, jeg dér vælger.

Dermed har man nemlig lagt det niveau, som vi jo har været vant til, hvor vi skal have sangen om, at der i vores kredse – i de socialdemokratiske kredse osv. – skulle være en betænkelighed, men som jeg før har sagt det til hr. Poul Nødgaard: Hvis den betænkelighed består, er den først og fremmest fremelsket af det antal mærkværdige historier, som jeg ser hr. Poul Nødgaard er i stand til at producere og blive ved med at fremføre med i landets forsamlingshuse, og hvor han ellers har chancen for det.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Til hr. Poul Qvist Jørgensen vil jeg blot sige, at det er ikke spor usagligt at fremkomme med et ønske om, at vi ændrer reglerne omkring § 3. Det er personer, der går uden om det, Folketinget lovgiver omkring. Og når det nu viser sig, at der er mange personer – det er over 500 nu – som bliver statsborgere via erklæring, og når der overhovedet ingen regler er for de personer, er det vel rimeligt nok. Vi har i øvrigt haft et beslutningsforslag i salen for et års tid siden, som blev stemt ned af Socialdemokratiet. Så jeg mener, at det er rimeligt, at vi også her får lov til at se på, om der er flere personer, som løber den vej rundt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg tager såmænd blot ordet, fordi jeg synes, at det er skrap, at hr. Poul Qvist Jørgensen kan stille sig op her på Folketingets talerstol og beklage, at der er folketingsmedlemmer valgt i dette land, som ønsker at debattere, hvem og under hvilke vilkår der skal gives dansk indfødsret.

Vi har i grundloven en bestemmelse, § 44, stk. 1, som siger, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Vi har bestemmelser, som regulerer, hvordan Folketinget og ikke noget som helst andet forum behandler lovforslag. Et sådant lovforslag er fremsat til debat og til behandling her i Folketinget i dag, men mindesandt om hr. Poul Qvist Jørgensen så ikke tillader sig at stille sig op på Folketingets talerstol og beklage, at der er partier, som forholder sig til det lovforslag. Jeg synes godt nok, det er skrap.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg prøver én gang til for hr. Thulesen Dahls skyld. Det er jo rigtigt, at man ikke kan få statsborgerskab uden ved lov, f.eks. ved indfødsretsloven, som vi har det særlige udvalg, der tager sig af, og som virkelig skal betjene sig af de muligheder, der er for at gå ind i de enkelte sager. Det har aldrig været intentionen, at disse sager skulle føres som personsager i denne Folketingssal.

Det er jo derfor, man har lavet det på den måde, kan jeg sige til hr. Poul Nødgaard, og det er derfor, at hr. Poul Nødgaard kan tage op til Birkerød og se sagerne efter – jeg tror, at jeg her citerede det, som hr. Nødgaard selv sagde om lige netop det spørgsmål – i modsætning til almindelige borgere, som ikke får den ret, og som ikke har den ret.

Så vil jeg spørge: Hvornår får jeg en bekræftelse fra Inge Dahl-Sørensen på, at den fremdragne historie intet har med det foreliggende lovforslag at gøre og heller ikke skal have det?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det glæder SF, at kontorcirkulæret er faldet på gulvet, og vi vil fra SF's side meget gerne være med i forhandlinger om et nyt kontorcirkulære.

Sagen er den, at det kontorcirkulære, der danner grundlag for arbejdet i Indfødsretsudvalget, er inkonsekvent, og det giver folk en manglende mulighed for at kunne forudse, på hvilket grundlag de rent faktisk kan blive danske statsborgere. Den retssikkerhed, der lægges til grund for Indfødsretsudvalgets behandling af sagerne, er under alle omstændigheder meget kritisabelt.

Fra SF's side vil vi meget gerne være med til forhandlinger om et nyt kontorcirkulære, som kan sikre, at mennesker, der søger dansk statsborgerskab, kan indrette sig på det i god tid og ikke hele tiden blive udsat for hovsaløsnings, som vi alt for tit har oplevet med det kontorcirkulære, der ligger nu. Klare regler og forudsigelig praksis vil SF meget gerne være med til. Og jeg forventer jo nu, hvor Venstre og De Konservative er sprunget fra kontorcirkulæret, at regeringspartierne så vil være indstillet på at diskutere et nyt kontorcirkulære med os.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det er til hr. Poul Qvist Jørgensen. Det er underligt, at hr. Poul Qvist Jørgensen kan reagere sådan på Venstres ordførers tale her fra talerstolen, og at hr. Poul Qvist Jørgensen bliver ved med at rykke for en bekræftelse på, at det eksempel, som fru Inge Dahl-Sørensen nævnte, ikke står i det lovforslag, vi skal førstebehandle her i dag.

Men det er jo mærkeligt, for der bliver jo ellers brugt eksempler mange gange heroppe fra talerstolen. Og det eksempel, som fru Inge Dahl-Sørensen kom med, var fra et tidligere lovforslag, og det er vel helt legitimt at komme med eksempler for at illustrere det, man siger.

Det kan vel ikke være sådan, at det er, fordi hr. Poul Qvist Jørgensen er bange for, at befolkningen skal få eksempler på, hvad det er for mennesker, der søger og får dansk statsborgerskab med Socialdemokratiets billigelse?

Søren Søndergaard (EL):

Så vidt jeg kan forstå, kan man sige, at der foreligger en ny situation. Det forlig, der har været mellem Socialdemokratiet, De Radikale, Venstre og De Konservative er ophørt; det fungerer ikke længere. Venstre og De Konservative ønsker helt legitimt at benytte lejligheden til at kræve en række stramninger – ingen problemer i det.

Spørgsmålet er så, hvad Socialdemokratiet og De Radikale ønsker, for frem for at vælge den mulighed, der hedder at acceptere Venstres og De Konservatives krav om stramninger, eller at have den linje, at der ikke er flertal for noget som helst, er der jo også den mulighed at benytte det tilbud, som fru Anne Baastrup kommer med, nemlig sammen med SF og Enhedslisten og dermed et flertal i Folketinget at lave et nyt regelsæt på området, som er betydelig mere logisk og sammenhængende end det nuværende.

Det kan selvfølgelig diskuteres, om der på enkelte områder i det nuværende er steder, hvor folk for let får dansk indfødsret. Lige så klart er det, at det må diskuteres, om det nogle steder i det regelsæt, der ligger i øjeblikket, forholder sig sådan, at det er urimelig svært at få dansk indfødsret. Jeg tror f.eks., at de færreste er klar over, at relativt beskedne trafikforseelser kan betyde, at man i ni år kan være forhindret i at få dansk indfødsret. Jeg gentager: I ni år kan man være forhindret i at få dansk indfødsret for trafikforseelser, der giver bøder og altså ikke

fængsel eller ind at bure eller noget som helst, men som giver bøder. Det tror jeg at de færreste er klar over.

Så det kan være, at vi skal kigge på hele forholdet og få lavet et nyt kontorcirculære, få lavet et nyt regelsæt for det her, som er noget mere klart, og hvor der i hvert fald fra Enhedslistens side vil blive lagt meget vægt på, at de regler og repressalier, der bliver brugt, når det omhandler kriminelle udlændinge, skal afspejle de repressalier, som domstolene har lagt op til.

Vi synes, at det er meget forkasteligt og meget uheldigt, at vi har medlemmer af Indfødsretsudvalget, som føler det som deres opgave at sidde som en lille ekstra domstol og sige: Nåh jo, det kan godt være, at den pågældende har fået ½ år for den og den forseelse, og en anden har fået ½ år for en anden forseelse, men vi synes altså, at den ene forseelse, der har givet ½ år, er værre end den anden forseelse, der har givet ½, og derfor ønsker vi, at karenstiden skal være længere.

Vi synes ikke, at Indfødsretsudvalget skal være sådan en reservedomstol, hvor folketingspolitikere, som måske burde have søgt en anden karriere, f.eks. inden for domstolsvæsenet, skal sidde og udøve deres skøn.

Så hånden er strakt frem til Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, og jeg er sikker på, at SF og Enhedslisten ser frem til forhandlingerne og et positivt resultat.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Lovforslag nr. L 234 lever op til det grundlag for behandling af dansk indfødsret, som blev aftalt mellem regeringen, Det Konservative Folkeparti og Venstre for godt 2 år siden. Lovforslaget lever altså op til de kriterier, der dengang blev givet tilslutning til fra et meget stort og bredt flertal i Folketinget; sådan er det.

Jeg håber – og det gør den samlede regering – at vi også efter denne debat vil være i stand til at holde et meget bredt flertal, der udgør det grundlag, som udvalget her i Folketinget, der behandler de enkelte spørgsmål om grundlaget for at give naturalisation, altså give dansk indfødsret ved lov, arbejder efter; at vi altså er i stand til at holde sammen om et grundlag.

Nu er der fra to af de partier, der har stået bag det grundlag, der har været gældende i de seneste 2 år, blevet rejst en række spørgsmål, som man ønsker forhandlet med regeringen. Det er regeringen selvsagt indstillet på, altså at forhandle, sådan er det jo, når man er to parter, der

indgår en aftale, der gælder for en vis periode. Det er rigtigt, at den periode er nu udløbet, men det er ikke ensbetydende med, at det nuværende kontorcirculære er faldet på gulvet. Det er det selvsagt ikke. Men det er baggrunden for, at der nu kan forhandles.

Det har der allerede været indtil flere møder om, og jeg håber, at vi undervejs i udvalgsbehandlingen også af dette lovforslag om lov om dansk indfødsret vil kunne nå til en bred enighed om det grundlag, som udvalget arbejder efter. Det skal selvfølgelig være muligt også for andre partier i Folketinget at være med i det grundlag. Jeg tror ikke, at der er nogen part, som har lyst til at holde nogle ude og lave en eksklusiv gruppe af partier, der står sammen om det her grundlag. Hvis andre partier vil tilslutte sig, er det muligt.

Men det forudsætter selvfølgelig, at vi kan blive enige, og når det i dag fra ordføreren fra De Konservative og også fra Venstres ordfører siges, at der overhovedet ikke skal gives indfødsret til folk, der har fået en fængselstraf på fire år og derover, må jeg sige, at dér skylder man måske så at oplyse, at det er der heller ingen der har fået i de seneste to år. Det er vigtigt, at man ikke skaber yderligere forvirring. Der er altså ikke nogen, der har fået en straf på fire år, som har fået dansk indfødsret i den periode, hvor den nuværende aftale er forløbet.

Det er jo sådan, at ifølge det regelgrundlag, der er i dag, medfører en straf – og dér har hr. Søren Søndergaard ret i, at det ikke kun er, hvor der er tale om frihedsberøvelse, det er også, hvor der er tale om bødestraf – en længere karenperiode, hvorunder man ikke kan få dansk indfødsret. Hovedreglen er jo, at man skal have været her i minimum syv år, og her vil en straf på mellem et og fem års fængsel, altså når vi taler om egentlig frihedsberøvelse, i dag give en udskydelse af den periode, hvor man kan komme på loven, på ti år efter udståelsen af den fængselsstraf, man har fået. Det er en ganske lang periode.

Jeg håber, at alle partier nu også vil benytte de forhandlinger, vi har, til at tænke sig godt og grundigt om. Skal Danmark være et samfund, hvor der på intet tidspunkt skal være en mulighed for at kunne sige: Regnskabet er gjort op med samfundet, og så skal man også have mulighed for at blive her, når man har været her i 10-15 år, er gift, har børn her, og så skal man også kunne få vores statsborgerskab?

Skal den mulighed afskrives én gang for alle, eller skal man sige: Når regnskabet for det, der fandt sted på et tidspunkt i de unge år, er gjort op med samfundet, skal man også have mulighed for at komme videre i sit liv? Det er tale, som nogle af os kan nikke genkendende til, nemlig den tale, at vi jo grundlæggende mener, at der skal kunne være nåde for noget, der har fundet sted i de unge år. Ellers er vi måske ikke så civiliseret et samfund, hvis samfundet ikke kan give nåde til én, som i sine unge år har begået en strafforfeelse, men som også har taget sin straf, udstået den og levet i 10-15 år i vores samfund og holdt sig på dydens smalle sti.

Jeg appellerer altså til de gamle partier her i Folketinget, som igennem mange år har kunnet stå sammen om den grundlovssikrede ret til, at man får prøvet sit statsborgerskab ved lov i det høje Ting. Jeg appellerer til, at hvert enkelt medlem hos Venstre og De Konservative får tænkt igennem, om man mener, at enhver mulighed for at vise nåde hermed skal afskrives én gang for alle.

Det er ikke ensbetydende med, at regeringspartierne ikke fortsat vil drøfte det med Venstre og De Konservative; det er en appel til, at næste gang, vi mødes ved forhandlingsbordet, kommer vi ind i en konstruktiv fase, hvor vi finder sammen om at kunne lægge grundlaget for de kommende års behandling af indfødsretssager.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg kan forstå, at justitsministeren på regeringspartiernes vegne afviser SF's og Enhedslistens forslag.

Så vil jeg godt bede justitsministeren om her fra talerstolen at tilkendegive, om justitsministeren af alle ministre mener, at det er et konsekvent og fornuftigt kontorcirculære, vi arbejder efter i Indfødsretsudvalget. Tager man i tilstrækkelig grad hensyn til retssikkerheden? Mener justitsministeren ikke, at den domstolsafgørelse, der ligger til grund for en given straf, skal følges op i Indfødsretsudvalget? Eller skal det blot være den vilkårlighed, der lægges til grund i Indfødsretsudvalget nu, hvor det er en skalten og valten på baggrund af forskellige politiske holdninger, men hvor domstolens holdninger og hermed Folketingets tilkendegivelse af, hvad der er en straf og hvor lang en periode, man skal sidde i fængsel, skal være den slags hensyn, der lægges til grund, og ikke det andet?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg forstod godt den udstrakte hånd, der kom fra SF's ordfører og også fra hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten, til at gå i forhandlinger med regeringen. Den blev der også kvitteret for, og jeg sagde jo faktisk i mit første indlæg, at vi ikke skulle lave en eksklusiv klub af partier, der står sammen om grundlaget. Der var også fra min side en invitation til, at andre partier kunne være med. Så nu er det sagt to gange.

Det andet svar til fru Bastrup, som spørger, om jeg som justitsminister mener, at det grundlag, hvorunder Udvalget for Dansk Indfødsret behandler sagerne i dag, lever op til et almindeligt retssikkerhedsgrundlag, er, at den procedure, der er ved, at det her foregår ved lov, og ved, at der er et udvalg i Folketinget, der arbejder med spørgsmålet, er jo en grundlovssikret og grundlovssat regel. Så er det jo, når der trykkes på knapperne, op til hver enkelts samvittighed både som udvalgsmedlem og som medlem af det høje Ting, at man så har taget stilling til de retssikkerhedsgarantier, som fru Anne Bastrup efterlyser.

Jeg er da enig i, og det er regeringens opfattelse, at retssikkerhedsgarantier også skal være gældende for behandlinger i Udvalget for Dansk Indfødsret, men det fjerner ikke det, at det er grundloven, der giver Folketinget den myndighed alene at bestemme, hvem der kan opnå dansk indfødsret ved lov. Derfor stiller det her ikke blot et krav til justitsministeren; det stiller et krav til samtlige Folketingets 179 medlemmer om at gøre op med deres samvittighed, hvor man mener retssikkerhedsgarantien skal ligge.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 228: Forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 16/4 97).

Sammen med denne sag foretoges:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 229: Forslag til lov om social service.

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 16/4 97).

13) Første behandling af lovforslag nr. L 230: Forslag til lov om aktiv socialpolitik.

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 16/4 97).

14) Første behandling af lovforslag nr. L 231: Forslag til lov om ændring af lov om social pension og lov om delpension. (Tilkendelseskompetence, administration m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 16/4 97).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Jørn Pedersen (S):

Det er jo en lang og flot proces, vi har været igennem, indtil vi i dag er kommet frem til første behandling her i Folketinget. Den har strakt sig fra 1995 og frem til 1997, og efter at de to rapporter i det tidlige efterår 1996 blev fremlagt, har der været to høringsrunder.

Der er utrolig mange, som har vist stor interesse i disse runder. Der har været omfangsrige og konstruktive høringssvar og forslag. Til gengæld er en del gået i helt forskellige retninger, og derfor har det naturligvis været umuligt at tilgodese alle ønsker og tanker i de endelige lovforslag. Men lovforslagene bærer alligevel præg af, at der er blevet lyttet, og at vi på mange områder har været imødekommende.

Vi står i dag med fire lovforslag, der hver for sig og samlet betyder en lang række forbedringer i forhold til den gældende bistandslov. Jeg vil nu tage dem en for en.

Om L 228, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

Her fremgår det, at borgerne skal have bedre mulighed for aktivt at medvirke og få indflydel-

se, når sociale myndigheder behandler deres sag. Borgernes retssikkerhed skal styrkes. Der peges på hurtig sagsbehandling og pligt til at give borgeren besked. Senest 8 uger efter første henvendelse om løbende hjælp til forsørgelse skal der foretages kvalificeret vurdering, og ansøgeren skal have skriftlig besked.

Hovedreglen bliver, at den kommune, som borgeren opholder sig i, har pligten til at give hjælp. Borgernes pligt til at afgive oplysninger samles også et sted. Der er også her tale om to klare administrative forbedringer.

Kommunernes tilsyn præciseres. Kommunen får pligt til at have et koordinationsudvalg for den forebyggende arbejdsmarkedsindsats, og kommunerne får tilkendelseskompetencen for alle former for førtidspension. Det er dog i L 231, som jeg kommer til senere.

Det afgørende her er, at arbejdsmarkedets parter bliver aktive medspillere på det socialpolitiske område. Det anser vi for at være en fordel. Vi anser det også for at være positivt med det enstrengede ankesystem. Det bliver en klar forenkling i forhold til det nuværende system.

Om L 229, lov om social service:

Her videreføres de generelle principper fra bistandsloven. Målgrupperne er de samme, men der er sket en forenkling og modernisering af reglerne og på flere områder en forbedring af tilbudene. Formålet er at styrke den forebyggende indsats, at sætte fokus på at tilgodese de svageste stillede gruppers behov, at styrke den enkeltes ansvar og muligheder, at sikre større brugerindflydelse på servicetilbud, at opnå bedre sammenhæng og størst mulig forenkling, at forbedre gennemskueligheden i forhold til opgave- og ansvarsfordelingen samt finansieringsreglerne.

Som eksempler, og der er mange, kan nævnes børneområdet. Her understreges betydningen af det forebyggende arbejde. Der er udbyggede formålsbestemmelser både for dagtilbud til børn og unge og for den særlige støtte til børn og unge. Desuden sker der en opstramning af reglerne for særlig støtte. Netop dette har jo været noget, som har været langt fremme i den offentlige debat på det seneste.

På voksenområdet er der en række ændringer, der skal forbedre indsatsen for de særlig udsatte grupper. Der skal ydes en helhedsorienteret indsats afpasset efter den enkeltes særlige behov. Det drejer sig om tilbud til grupper med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktions-